

REFERAT 2022-25: Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 08-06-2023

Mødedato Torsdag d. 08. juni 2023 kl. 19:00

Mødested Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Tom Hartvig Nielsen, Charlotte Riis Engelbrecht, Daniel Staugaard, Kristian Beuschau (Fravær), Erik Krogh

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om status på Handleplan for Fødevarer 2022-2025.....	4
Orientering om status på Center for Verdensmål.....	6
Orientering om anlægsbudgettering 2024-2027.....	7
Orientering om forslag til budgettilpasninger for budgetårene 2024-2027.....	9
Orientering om ledelsesinformation 2023 - ultimo april.....	12
Lukket.....	14
Lukket.....	15

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

23/51242

Sagsresumé

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Godkendt.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 2: Orientering om status på Handleplan for Fødevarer 2022-2025

23/1963

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 28. september 2022 Handleplan for Fødevarer 2022-2025.

Handleplanen har fokus på temaerne:

- Øget efterspørgsel efter lokale og klimavenlige fødevarer
- Styrkelse af madkultur og maddannelse
- Sunde, bæredygtige og klimavenlige kommunale måltider

Indsætterne bidrager til den grønne omstilling i Sønderborg Kommune.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter orienteres løbende om handleplanens status og fremdrift. Denne status er første status siden handleplanen blev godkendt i september 2022.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at Implementere Handleplan for Fødevarer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at

- tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune formulerede i 2016 en fødevarerstrategi for 2016-2029 "Sønderborg Kommune som klimavenligt fødevarerområde" med fokus på lokal fødevarerproduktion og god måltidskultur. Strategien understøtter Sønderborg Kommunes ambition om at være CO2-neutral i 2029.

Handleplan For Fødevarer 2022-2025 blev godkendt i Byrådet den 28. september 2022.

Handleplan for Fødevarer 2022-2025 har fokus på at øge efterspørgslen og anvendelsen af sunde, bæredygtige og klimavenlige fødevarer, og dermed bidrage til at sikre Byrådets vision om grøn omstilling og jobvækst i Sønderborg kommune. Den understøtter ligeledes Byrådets Planstrategi, Bæredygtighedspolitikken og Sundhedspolitikken. Handleplanen er vedlagt som bilag til denne sag.

Realiseringen af handleplanen sker i samskabelse med borgere, virksomheder, organisationer og foreninger.

Målet med handleplanen er, at informere og inspirere hele Sønderborg kommune til at skabe sundere og mere bæredygtige måltidsvaner. Mad spiller en central rolle i arbejdet med at forbedre både sundhed og bæredygtighed.

Handleplan for fødevarer 2022 – 2025 sætter retning og mål for, hvordan Sønderborg Kommune vil arbejde med:

- Efterspørgsel efter lokale fødevarer
- Madkultur og maddannelse
- Sunde, bæredygtige og klimavenlige fødevarer

I løbet af 2022 og 2023 har Fødevarekoordinatoren igangsat mange af handlingerne i Handleplan for Fødevarer 2022-2025 bl.a.

- Projekt ”Økologi og Madglæde” i samarbejde med Meyers Madhus, hvor der arbejdes med bæredygtige indkøb, bæredygtig produktion samt at højne økologiprocenten
- Indgået ti frivillige samhandelsaftaler med lokale leverandører, så de kommunale køkkener frit kan handle lokalt
- Igangsat madspildsprojektet med mål om at reducere madspildet med 25 pct.
- Igangsat udarbejdelsen af klimafolder om madspild
- Afholdt madspildsevent på Center for Verdensmål.

Vedlagte bilag giver et overblik over status på handleplan for Fødevarer.

I arbejdet med handleplanen fordrer implementeringen en kulturændring i en i forvejen presset organisation og økonomi. Dette kan få indflydelse på tidsplanen for handlingerne og dermed ambitionen i de konkrete målsætninger.

I forhold til det resterende budget for handleplanen er der midler til at gennemføre handlingerne for 2022 og 2023. Der er i øjeblikket ikke afsat midler til, at realisere handlingerne i 2024 og 2025 (Se mere i vedhæftede bilag).

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Bilag

Handleplan for Fødevarer 2022-2025

Status Handleplan for Fødevarer

Notat finansiering af Handleplan for Fødevarer

Præsentation

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 3: Orientering om status på Center for Verdensmål

22/9235

Sagsresumé

Center for Verdensmål udvikles dagligt mod et mere færdigt Center. Det gælder både planlægningsmæssigt og fysisk. Stigende efterspørgsel på områdets faciliteter og ønsker om nye betyder, at Kær Vestermark til stadighed udvikles til glæde for den rekreative benyttelse. Al udvikling i området koordineres og planlægges, så områdets naturværdier ikke tager skade.

Jf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at udvikle og implementere Masterplanen for Center for Verdensmål.

På mødet vil der blive sat særligt fokus på driftsøkonomien fremadrettet. Direktør for Kultur og Erhverv deltager på mødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg kommune købte Kær Vestermark i 2014 med ønske om at udvikle området rekreativt. Kommunen har ved flere borgerinvolverende processer fået gode ideer og forslag til udviklingen af området. I forlængelse af den bæredygtige Spejderlejr i 2017 besluttede Byrådet i 2019 at udvikle Kær Vestermark til Center for Verdensmål.

Status på:

1. Økonomi på kort og lang sigt
2. Interessenter og advisory board

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 4: Orientering om anlægsbudgettering 2024-2027

22/77236

Sagsresumé

Udvalgene drøfter på deres maj og juni møder potentielle nye anlægselementer. Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2024-27 som særskilt bilag.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter orienteres om, at nye anlægselementer forelægges til Økonomiudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2024-27 skal fagudvalgene drøfte og indstille potentielle nye anlægselementer til budget 2024-27 på udvalgenes junimøder. Udvalgene har deres første drøftelser på maj møderne.

De stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Med afsæt i ikke-disponerede råderum på anlægssiden fra år 2024 forudsættes mulighed for at fremføre et mindre antal forslag til nye tiltag på anlægsbudgettet fra budgetåret 2024. Ønsker om nye anlæg behandles i udvalgene med henblik på indstilling på møderne i juni.

I forhold til at nå i mål med Handleplan for Fødevarer 2022-2025 er der kun finansiering til handlinger for 2022 og 2023, men der mangler finansiering til både løn og implementering af handlingerne i 2024 og 2025 med henholdsvis 726 t.kr. og 760 t.kr. Finansieringsbehovet er uddybet i vedlagte bilag.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2024-27 som særskilt bilag.

Vedlagt som bilag er oversigt over potentielle nye anlægselementer på udvalgets område. Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter orienteres i denne sag om, de nye anlægselementer forelægges til Økonomiudvalgets beslutning.

Oversigten indeholder oplysninger omkring hvor ønsket vedrørende de konkrete anlægselementer er opstået, samt forvaltningens umiddelbare kategorisering af de enkelte projekter. Det bemærkes, at kategoriseringen alene er udtryk for en administrativ vurdering og at alle projekter vil være genstand for politisk beslutning og prioritering.

Kategoriseringen 1-3 dækker over følgende principper:

1. Projektet vurderes at være ufravigeligt af hensyn til lovgivning, tidligere politiske beslutninger eller lignende.
2. Projektet vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.
3. Projektet vurderes administrativt ikke hensigtsmæssigt i øjeblikket af tidsmæssige hensyn eller lignende, men vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltning oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Bilag

Anlægsprioriteringer 2024-2027 UBL/ØU

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 5: Orientering om forslag til budgettilpasninger for budgetårene 2024-2027

22/77236

Sagsresumé

Der skal på tværs af udvalgene og frem mod budgetvedtagelsen i oktober 2023, arbejdes med at identificere budgettilpasninger fra 2024 på samlet 40 mio. kr.

Økonomiudvalget godkendte den 22. marts 2023 en proces for arbejdet med budgettilpasningerne samt model for fordeling af budgettilpasningskravet mellem udvalgene. Endelig fordeling af budgettilpasningskravet mellem udvalgene er aftalt på direktionsmøde mandag den 27. marts 2023.

Ovenstående betyder, at der på Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område skal peges på budgettilpasninger på samlet 0,1 mio. kr. Udvalget orienteres i denne sag om, at forslag til budgettilpasninger inden for den udmeldte ramme og eventuelle øvrige driftsopprioriteringer forelægges til Økonomiudvalgets beslutning.

Som en del af den ordinære budgetlægningsproces drøfter udvalget på juni-møderne endvidere behovet for eventuelle andre driftsopprioriteringer inden for eksisterende driftsrammer.

Forslag til budgettilpasninger har været i høring i MED-organisationen. Indkomne høringssvar er vedlagt som bilag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- Orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Jævnfør processen for arbejdet med budgettilpasninger fra 2024, godkendt i Økonomiudvalget den 22. marts, drøftede fagudvalgene i april forslag til budgettilpasninger indenfor den udmeldte økonomiske ramme, med henblik på efterfølgende godkendelse på maj-møderne.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter skal bidrage med budgetbesparelser på samlet 0,1 mio. kr. til handlekataloget.

Samlet set er der følgende udfordringer i forvaltningen Teknik-, Miljø- og Bæredygtighed fra 2024 og frem, som kræver finansiering:

I 1.000 kr.

Manglende finansiering	2024	2025	2026	2027
------------------------	------	------	------	------

Teknik-, By- og Boligudvalgets andel af budgettilpasninger fra 2024	1.900	1.900	1.900	1.900
Natur-, Klima- og Miljøudvalgets andel af budgettilpasninger fra 2024	200	200	200	200
Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters (ØU) andel af budgettilpasninger fra 2024	100	100	100	100
Kollektiv trafik	500	500	500	500
Afledt drift ved lukning af Sønder Havnegade	30	30	30	30
Spuns Byens Havn	113	113	113	113
Ikke udmøntet effektivisering, budgetred.tiltag 2023-2026	243	243	243	243
Manglende finansiering i alt	3.086	3.086	3.086	3.086

Fra og med 2026 er der et rationale på 1.064 t.kr., som relaterer sig til Drift og Beredskab Sønderborg. Dette afventer udmøntning, indtil centret er endelig etableret.

Herudover drøftes evt. andre driftsopprioriteringer inden for eksisterende driftsrammer. Det kan være enten på tværs af politikområder eller inden for det enkelte politikområde.

Katalog for budgettilpasning er som følger:

I 1.000 kr.

Forslag	Titel på effektiviseringsforslag	2024	2025	2026	2027	Udvalg
1	Pulje til forprojekter	100	100	100	100	UBL/ØU

Kataloget har været i høring i MED-organisationen i perioden 10.-22. maj med henblik på godkendelse i fagudvalget i juni. Indkomne høringssvar er vedlagt som bilag.

Efter endt høringsperiode er kataloget ændret under forslag 1 kollektiv trafik. Høringen er foretaget med afsæt i en reduktion på 2 mio. kr., som var foreslået realiseret ved nedlæggelse af bybusser. En ny vurdering af energiudgifter bevirker, at merudgiften efterfølgende er vurderet til 0,5 mio. kr., som nu foreslås realiseret ved nedlæggelse af en rute.

Fagudvalgets forslag til budgettilpasninger vil indgå i et samlet handlekatalog, som forelægges byrådet d. 21. juni på budgettemamøde, og efterfølgende Økonomiudvalget til beslutning d. 23. august 2023 med henblik på indarbejdelse i budgetforslag 2024 ved 1. behandling af budgettet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser. Indstilling om budgettilpasninger og evt. driftsopprioritering mellem udvalgets politikområder vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Bilag

Budgetreducerende tiltag 2024-2027 UBL/ØU

Høringssvar fra medarbejdesiden under CMU

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 6: Orientering om ledelsesinformation 2023 - ultimo april

22/77235

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet set forventes der balance på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Ved denne orientering gives der ligeledes en status på anlæg.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område ultimo april 2023 viser et forbrug på 3,687 mio. kr. svarende til 34,4 pct. af det korrigerede budget.

Budgettet er udfordret frem mod regnskabsafslutningen, men forvaltningen arbejder på at løse udfordringerne.

Samlet set forventes der således pt. balance på områderne under Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Politiske møder - Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 08-06-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Kristian Beuschau

Bilag

Puljeoversigt ult. april 2023 UB

LIS Anlæg UBL ultimo april 2023

LIS Drift UBL ultimo april 2023

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 7: Lukket

23/51240

Fraværende Kristian Beuschau

Punkt 8: Lukket

23/51241

Fraværende Kristian Beuschau